

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništva: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so prosto poštnine.

V ednosti je moč!

EDINOST
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob sobotah, šestdnevnih in sobotnih. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 2.50, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 7.50, . . . 4.50 za pol leta . . . 12.00, . . . 7.50 za vsa leta . . . 20.00, . . . 12.00. Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 avč., izven Trsta po 3 avč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 avč., izven Trsta 5 avč.

V pouk.

I.

Slovenski poslanec in zajedno — ako se ne motimo — tudi predsednik katoliško-konservativnega političnega društva na Kranjskem, veleč. g. Karol Klun, je torej glasoval v poslanski zbornici proti nujnosti predloga Pattai-vega, s katerim predlogom je bilo zahtevano od vlade, naj pove vzroke, zakaj ni priporočila presvetli kroni dra Luegra v potrjenje županom dunajskim.

Ta najnovejši, sicer pa z ozirom na vso prošlost političnega delovanja imenovanega gospoda državnega poslanca povsem dosledni čin, dati bi moral mnogo misliti upravni stranki, koji prednjači veleč. gosp. kanonik Klun. Ta stranka naj bi pomislila, da je pričakovati matematiško gotovostjo, da pridejo tudi pri nas časi, ko vsi shodi in vsi najkrasniji govori ne bodo mogli ubraniti ljudstvu, da ne bi jelo primerjati med besedami na Kranjskem in dejanji na Dunaju. Ko pa pride oni trenotek — in ta pride gotovo, kakor rečeno —, bode morala odgovarjati v prvi vrsti stranka, kakó je mogla vzdrževati na politični višini moža, kojega politično delovanje na Dunaju je bilo golo zanikanje programa, na kateri program je bila ona sama naslonila svojo agitacijo na Kranjskem. Ali se ni bati konservativni stranki na Kranjskem, da jej bode ves razsodni svet očital danes ali jutri — neiskrenost in da jej bode očital nadalje toisto, kar očitajo danes — ali opravičeno ali neopravičeno — dru. Luegru: demagogijske namene?

Mi vsaj sodimo, da je konservativna stranka na Kranjskem najsimpatičnija na oni strani, kjer nam obeta, da hoče zastavljati vse svoje sile za preosnovljenje človeške družbe v krščansko-socialni smeri; kaj pa naj porečemo potem temu, da predsednik konservativnemu društvu na Kranjskem in po takem glavni predstavitelj vse stranke na zunan, v svojem poslaniškem delovanju dosledno nastopa proti oni stranki, ki je še le uveljavila krščansko-socialni program in seznanila z istim široko javnost? Slednjič bode jel zmajevati z glavo zadnji politični abecedar, ko bode videl, kakó gospóda na Kranjskem govore o strašni bedi ubogega kmeta, kakó pa njih glavni predstavitelj v isti hip na Dunaju se svojimi glasovanji pomaga daljšati maločasno življenje onim, ki so zakrivil to bedo ne le kmeta, ampak tudi obrtnika, delavca in malega trgovca — sploh vseh, kojih obstanek sloni na poštenem delu! Kaj pomaga, ako na Kranjskem ropotamo proti sili legalizacije, ki baje toli grozno tišči kmeta, ako pa na Dunaju hladne duše in mirnega srca glasujemo za bremena, s kojimi v primeri vsi stroški in vse sitnosti legalizacije niso niti drobne kapljice v neizmerem morju?

PODLISTEK.

Vaziljeva ljubav.

Novela, spisal V. A. Novak.

II.

(Dalje.)

Premagalo me je. Pred solnčnim zatonom sem šel v gozd. Vrgel sem sekuro na ramo ter čakal. Jedva je minula polnoč. Zjansnilo se je, tu in tam videla se je zvezda; od ljutega mraza bi mi bila skoro odpala uhlja. Luna je razlivala uprav dnevno luč preko vasi. Sneg mi je škripal pod opankami, roka se mi je tresla — znotraj pa mi je žgalo, kri mi je vrela, stopila v možgane, v ušesih mi je šumelo — videl nisem ničesar. . .

Nikjer živega bitja. Nekaj me je gnalo naprej: hitreje, Vazil, hitreje! . . . Dospel sem do gozda, sedel v sneg ter se zatopil v

Tako bode jelo slednjič povpraševati vse razsodno ljudstvo. A tu smo se doteknili le gmotnega položaja ljudstva; kje pa so one moralne, duševne, večne koristi, kojim preti neprestana nevarnost od strani onih, s kojimi glasuje dosledno načelnik konservativne stranke na Kranjskem, kadarkoli je prišel trenotek, da bi trebalo zapričiti odločilen boj proti sistemu, kojega cilji in kojega nprav so diametralno nasprotni — ako res smemo verjeti besedam — namenom konservativne stranke? Mar ni res, da je židovsko-liberalna stranka najhujša širiteljica demoralizacije? Mar ni res, da bi ta stranka, ako bi le mogla, popolnoma odpravila veronauk iz šole? Mar ni res, da ta stranka povsodi smeši naše verske svetinje in obrede naše cerkve? Mar ni res, da je tej stranki v prvi vrsti do tega, da bi udušila pravni čut posebnost v trgovskem in gospodarskem življenju? Mar ni res, da ta stranka zagovarja tudi najhujša rokovnjaštva v trgovskem življenju kot poseben dokaz velike spretnosti in sposobnosti za trgovino? Kolika nasprotnica nam je ta stranka v narodnem pogledu, pa nočemo niti naglašati, sicer bi utegnili kmalu čuti, da govori iz nas narodno poganstvo!

In s tako stranko glasuje g. poslanec Klun v prevažnih trenotkih. Tako je bilo, ko se je snovala protislovanska koalicija, tako je bilo sedaj, ko je bila aféra dra. Luegra na dnevnem redu, onega Luegra, kojega gospodarski program je po velikem delu podlaga volilске agitacije — stranki g. Kluna! To je vendar prehud tabak, ki ga ponuja spoštovani gospod poslanec svojim volilcem in somišljenikom. Dá, postopanje g. poslanca Kluna nasproti krščanskim socialistom je jako značilno za sedanje volilno gibanje na Kranjskem. Na Dunaju sta glasilo narodne stranke in predsednik konservativne stranke — somišljenika ob vprašanju, ki je gotovo najvažnije za ta trenotek, na Kranjskem pa nam pravijo, da se bije boj za — nepremična načela! Ali bi se človek ne moral smejati od srca tej — oprostite hudo besedo! — komediji, ako bi posledice iste ne bile tako grozno žalostne za narod slovenski?!

Mi seveda nimamo pravice klicati na odgovor gosp. posl. Kluna, ali to pravico imamo, da v imenu krščanskih načel v javnem življenju, v imenu goreče želje vseh poštenjakov, da bi vendar enkrat nehale židovsko-liberalno gospodstvo pri nas, v imenu dragocene nam občinske avtonomije, v imenu načela samodoločbe tostranske polovice države, v imenu načela nezavisnosti iste od kogarsibodi ter v protest proti drznemu in nedopustnemu utikanju madjarskih Židov

misli, kakoršnih naj obvaruje Bog vse poštene kristijane! Takó sem se mučil; zdelo se mi je, da maham se sekuro, da vidim Marka mrtvega v snegu. Groza me je obsla. . . Potem pa sem videl Luco, srcé se mi je omečilo in v mojih ušesih je zagrmelo: „Vazil je umoril Marka!“ In strah, sramota in nepopisno gorjé mi je težilo vest. Nikar, Vazil, ne smeš! — Vstal sem, da odidem domov. . . Domov? V pekel! Zopet v pekel, Vazil, od kod boš zrl v odprto nebo, ki ti je zaprto. . . Ti plakaš, on pa jo objema; — tebe mori britka tuga: nikdar ne bo tvoja! — on pa se ljubkuje z njo: „moja si, Luca, moja!“ — Tebi naj počí srcé — in on? On se smeje: „Vazil je obnorel!“ — in babe in otroci kriče za teboj: „Obnoreli Vazil!“ . . . Ona pa je rekla, da je zdihovala često po tebi. . . meni! — po božjem pravu je moja — ne njegova — nikdar! — Zopet sem

v naše notranje zadeve avstrijske: za-lujemo iskreno zadnje glaso-vanje gosp. posl. Kluna.

To obzalovanje je pa vzplapolalo v nas do plamena, ko smemo prečitali tozadevne govore mož à la Pattai, Ebenhoch, princ Lichtenstein, Weber, kojih mož se ne bi smel sramovati — sicer vso čast njegovemu ngledu! — tudi g. poslanec in kanonik Klun! Mimo tega pa treba še pripomniti, da so tudi vsi drugi govorniki — izvzemši jedinega nemškega liberalca Beera — govorili tako, kakor gotovo ni bilo ljubo g. Klunu in njegovemu mojstru Hohenwartu. Mi razumemo na vse zadnje, da Poljaki niso mogli pustiti na cedilu svojega rojaka, in razumemo, da se plemtvo ni hotelo zavzeti za „demogaga“ Luegra, ali tega ne moremo razumeti, kako da se zastopnik demokratskega in krščanskega mišljenja nadahnene naroda slovenskega more tako dobro počutiti v krogu aristokratov in židoliberalcev.

Mi ne vemo sicer, ali se in kedaj toli ujunači konservativna stranka, da bode jela nastopati tudi proti svojim možem, kadar zahajajo na krivo pot, ali to vemo, da bi bilo želeti tega v toli interesu ožje konservativne stvari, kolikor na korist splošne narodne stvari. In ker ni izključena nada, da konservativna javnost sama, ko bode dobro poučena, prisili izvestne pravke, da spravijo v soglasje kranjske besede z dunajskimi dejanji, hočemo v našem listu navesti zaporedoma govore iz razprave o aféri Luegrovi, v pouk častitim čitateljem, káke so stvari, proti katerim često glasuje — predsednik konservativnega društva na Kranjskem.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 11. novembra 1895.

Delovanje državnega zbora. Na ope-tovano izraženo željo ministerskega predsednika grofa Badenija, izjavila je baje nemška levica, da je pripravljena tako povspešati razpravo o proračunu v proračunskem odseku, da bi bila ista dovršena do 23. decembra, katerega dne se prično parlamentarne počitnice. Ako se to zgodi, pričela bi takoj po praznikih splošna razprava o proračunu.

Dvojna mera. Glasilo onih poslancev štajerskih, ki uprav samozatajevalno vstrajajo v Hohenwartovem klubu, potrja, da je res, da je naučna uprava za 67 učencev v prvem razredu na nemškem gimnaziju v Celju brzojavno odredila, da je otvoriti vsoprednico, da pa je isto dobroto odrekla 87 učencem na slovensko-nemškem gimnaziju v Celju.

Iz volilnega oklica mladočeške stranke. Volilni oklic mladočeške stranke, ki ga je sestavil posl. dr. Herold za pred-

sédel. Pred mano v snegu je bil temen grm. Glej, Vazil, to si ti, od bolesti razjeden, kot ta grm od mraza; toga te je uklonila, kot ledeni sneg. Grm požene brstje in cvetje — in ti? Tebe umorita jad in bol. Ako bi te ogrele Lucine ustnice, tudi ti bi oživel, — o Bog, kakó bi oživel! Luca je tvoje solnce in nikogar, nikogar družega! Umri Marko — ti ali jaz! Ali pa pogineva oba, takó živeti ni mogoče! . . .

Danilo se je. Prvi sekirin udarec je zazenel in jaz sem hitel tjá. Bil je — Marko. Strah me je obšel, obup me je objel, kolena so mi trepetala, — bil sem ves prepaden. . . Moja duša se je borila v dvomu: Ne — ne stori tega, šepetalo mi je nekaj, potem pa: Moraš — umriva oba! — Marko po meni, jaz po pravici. In Luca? Ona bo živela, omoži se. Naj se, ko mene več ne bo! „Dobro jutro, Marko!“

stoječe deželnozbornske volitve, je dokaj razsežen. V uvodu naglašá oklic, da se narod češki se svojim zaupanjem vedno bolj nagiblje na mladočeško stran. Od državnozbornskih volitev v l. 1891 sem so odstopila že tri ministerstva, a odnošaji še vendar niso zboljšali, ker hote še vedno vzdržavati škodljivi sistem centralizovanja in ponemčevanja ter hote prisiliti narod češki, da bi se zadovoljil z nekako podrejenim stališčem. V narodu se je le utrdilo prepričanje, da se češka politika mora odločno boriti in dosledno držati svojega načelnega političkega stališča. Dokler se ne reši češko vprašanje, ne bode miru, ne bode zadovoljstva. Tudi predstoječe volitve naj pokažejo novi vladi pravo mišljenje naroda. Deželni zbor češki bodi predstavitelj one češke samostojnosti, katera odgovarja kulturi in davčni moči tega kraljestva ter državnim pogodbam in kraljevim prisegam. — Oklic navaja potem raznih konkretnih vprašanj, s kojimi se bode baviti deželnemu zboru, zlasti mu bode čuvati koristi čeških dežel ob obnovljenju pogodbe z Ogersko. Ljudska šola bode zares národna šola; isto je osvoboditi iz birokratiških spon. Zastopniki mladočeške stranke se postavijo vsikdar po robu, kadarkoli bi se hotelo kratiti pravice jezika češkega, avtonomijo, državljansko svobodo, pravico do svobodnega izražanja svojega menjenja, ali bi se hotelo vezati češki patrijotizem, ali zaliti čustva naroda češkega in poniževati stoletne tradicije istega. Zastopniki naroda češkega žele sprave s sodeželani nemške narodnosti na podlagi pravičnosti in enakosti, ali upirali se bodo vsakemu poskusu za raztrganje teh dežel. Do take sprave pa more dognati le tak deželni zbor, ki je izišel iz pravičnega volilnega reda. Zato se bodo češki poslanci potezali za to, da se odpravijo krivice sedanjega volilnega reda. Zlasti treba odpraviti posrednje volitve. Uvesti bi bilo splošno in jednako volilno pravo, toda tako, da bi bilo tudi manjšinam zagotovljeno primerno zastopstvo. Zastopniki naroda češkega se bodo vsikdar upirali vsakemu cepljenju naroda po stanovih ali razredih.

Ako se bode narod češki zavedal svoje važnosti in moči, posreči se mu gotovo, da se iznebi nevršnih odnošajev. V zaključku izraža volilni oklic željo, da bi predstoječe volitve postale sijajna manifestacija za državno pravo češko, za narodno enakopravnost in za državljansko svobodo.

K demonstracijam v Zagrebu. Danes se vrši razprava proti 54 vseučilišnikom. Obtožba se opira na §. 302, govoreči o vspehovanju in zavajanju na neprijateljstva do družih narodov, družeb, veroizpovedanj itd. Obtožene dijake brani več odvetnikov iz Zagreba in z dežele. Razume se, da vsi ti

„O, Vazil! Dobro jutro!“
„Takó zgoden?“
„Dá; vendar bi bilo bolje, da bi je pustil.“
„Zakaj?“
„Ves sem premrl, tišči me v prsih. Mislim sem, da se s sekanjem ogrejem, a zaman. Nù, sedaj sem tu, nasekam drv. Pa naj jih zvoziyo, če jim drago!“
Potem je zamahnul s sekuro in posekal dreve, pa spustil toporišče, zakaj zgrabil ga je kašelj. Naslonil se glavo na bukev in kašljal. Zganila se mi je roka: vdari ga po tilniku! . . . Zamahnem — sedaj — v tem hipu se pordeči pod Markom sneg od krvi. Roka mi omahne ter planem k njemu.
„Vazil, za božjo voljo, slabo ti je.“
„Slabo, slabo! Zopet kri, in tu. . . Kam naj grem, sicer poginem. . .“
(Dalje prih.)

dijaki zgube stipendije, ki so jih uživali od dežele. A sedaj se glasi, da zgube stipendije tudi oni dijaki na vseučiliščih v Gradcu na Dunaju, ki so izrekli svoje soglasje z demonstracijami. Po takem zgubi svoje stipendije nad 70 dijakov.

K položaju. Krogi, stoječi v prijateljskih odnosih z vlado, oporekajo odločno mnenju, da bi bilo vsled dogodkov pri razpravi o aféri Luegrovi ojmajno stališče bodisi grofa Badenija, bodisi grofa Kielmanseggga. Tudi o tem ni govora, da bi odstopil namestnik češki, grof Thun.

Tako trdijo omenjeni viri. Mi pa pripomnimo le to, da smo doživeli često, da se je pokazalo kot resnično upravno, kar so najbolj tajili oficijozni glasi.

Drugi nevladni krogi sodijo drugače, namreč, da je vse položnje bolj zamotano kakor kedaj poprej. Luegrovo vprašanje, ki je bilo še pred par dnevi le čisto strankarska vprašanje antisemitov, prešlo je na čisto novo polje, na katerem se snidejo vsi oni življi, ki se hočejo upreti madjarski predrznosti. Zadnja burna razprava bođe gotovo uplivala na pogajanja za obnovljenje pogodbe z Ogorsko in tudi na — sestavo Hohenwartovega kluba, in to morda že v bližnji bodočnosti. Sosebno odločni nastop dra. Ebenhocha na korist Luegru je vzbudil občo pozornost. Takoj na večer po govoru Ebenhocha sklican je bil ta klub v posvetovanje o položaju. Mogoče je celo, da se oni konservativci, ki stoje na strani dra. Luegra, ločijo od Hohenwartovega kluba ter se združijo v „ljudsko stranko“, v koji bi bilo prostora vsem onim poslancem, ki so nezavisni — od ogorskega vpliva.

Položenje na Vstoku. V sled turških grozodejstev proti Armencem postaja položnje na Vstoku od dne do dne resneje. Evropa je jela slutiti, da preti velika nevarnost splošnemu miru. Ta strah se je pojavljal te dni na evropskih borzah. Zlasti na borzi dunajski bila je prava panika; cene vrednostnim papirjem so padale na grozen način in znaša provzročena škoda milijone. Kolikor toliko je pomiril preplašene duhove govor ministerskega predsednika angleškega, Salisburyja, ki je naglašal, da so velevlasti sporazumljene med seboj tudi za slučaj, ako bi se turškemu sultanu dogodilo kaj neprijetnega, kar bi bilo podobno neradovoljnemu odstopu. Salisbury je naglašal, da so vse države nadahnene željo za ohranjenje miru.

Kako rad bi človek verjel takim zatrdilom, ako ne bi vedel, kako se križajo koristi in želje posamičnih držav zlasti glede na Balkan!

Različne vesti.

Meetni svet tržaški bođe imel nocoj ob 7. uri svojo XVIII. letošnjo javno sejo. Na dnevnem redu je 12 točk, med temi je predlog šolskega odseka za preosnovno ljudske šole v Rojnanu in predlog istega odseka glede nadzorovanja ljudskih šol v okolici. Ostale točke niso posebno zanimive za naše občinstvo. Bržkone bođe v tej seji interpelacij o sedanjem perečem „cerkvenem vprašanju tržaškem“. Saj bi pri nas židje celo katoliško cerkev hoteli nekako vzeti v zakup!

Od sv. Ivana nam pišejo: Minolo nedeljo umrl je tu pri nas gosp. Andrej Godina v 65. letu svoje dobe. Pokojnik je bil vsikdar zvest narodnjak in požrtvovalen podpiratelj narodnih društev, zlasti pa družbe sv. Cirila in Metoda. Bil je tudi soustanovitelj političnega društva „Edinost“. Z jedno besedo, bil je vzgleden mož v vsakem pogledu, kakoršnih je, žal, malo v naši okolici: značajan in toli ljubeznjiv, da je bil spoštovan tudi pri drugorodcih. Najsijajnej dokaz v to je dejstvo, da je služboval nad 50 let pri jedni in isti tvrdki. Blag mu spomin!

Podporno društvo za slovenske visokoolce na Dunaju prejelo je poslednji čas raznih darov; tako so na Dunaju darovali: Gospa Marija dr. Primožičeva, prof. soproga 5 gld. g. Jos. Stritar, c. kr. prof. 10 gld., g. Fran Lastavec, vzgojatelj, 5 gld. g. dr. Karol Štrekelj, c. kr. vseučilišni docent, 3 gld., g. dr. Matija Murko, c. in kr. uradnik v ministerstvu zvanjnih zadev itd. 3 gld., g. Adolf Kuga, generalni inšpektor zav. družbe „Anker“, 3 gld., g. Jakob Bratkovič, c. kr. prof. vp. 3 gld., g. dr. Janko Hočevar,

not kandidat, 10 gld., g. France Pečnik, magister c. kr. bolnice sv. Elizabetink, 3 gld. Iz Kamnika je poslal tamošnji rodoljub g. dr. Karol Schmidinger, c. kr. notar, 13 gld., katere so darovali: g. dr. Karol Schmidinger, 10 gld., g. Jos. Močnik lekarinar in župan, 2 gld., g. Martin Novak, c. k. poštar, 1 gld., g. Anton Turšenk, župan, posestnik, v Marija Nazaretu (v Sovinjski dolini) je na potovanju v Prago po I. P. društvu podaril 5 gld. Iz Novega mesta je poslal g. Aleks. Šešek, pravnik na Dunaju, 16 gld. 50 nvč. Te so darovali več. gda. Ant. Jarc, bogoslovec, 1 gld., Andrej Krajc, duh. pomočnik v Šmihelu, 1 gld., gospica Ana Mayr, opraviteljica — 50 nvč. g. A. Pavser, ml., trgovec, 1 gld., g. K. Rosman, gostilničar — 50 nvč., g. Val. Dolenc, šol. vodja na Grmu — 50 nvč. g. dr. J. Gerdešič, predsednik c. kr. okr. sodišča, 3 gld., g. dr. Karol Gestin c. kr. okr. sod. svetnik, 1 gld., g. Ivan Trdina, profesor v p. 50 — nvč. g. Ivan Tomažič, c. kr. poštni asistent, 1 gld., g. Jos. Poula, kapelnik, 1 gld., ga. Antonija Tuček gostilničarka — 50 nvč., vč. g. Fr. Povše, kanonik, 1 gld., g. Emil Rizzoli, c. kr. sod. pristav, 1 gld., g. Valentin Zavrlučitelj v Stopicah, — 50 nvč., oč. g. Anton Peterlin, župnik v Šmihelu, — 50 nvč., g. A. Oblak ml. trgovec — 50 nvč., vč. g. Ladislav Hrovat, c. kr. profesor v p. 1 gld. Slednjij je daroval g. Emil Orožen, c. k. notar v Trebnjem, 5 gld. Iskrena bodi hvala vsem požrtvovalnim darovalkam in darovalcem! Dalje darove sprejma vč. g. Dr. Fran. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan, ravnatelj v Avgustineju, Dunaj I. Augustinerstrasse 7 — kot društveni blagajnik.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 27. min. do 2. t. m. rodilo se je v tržaški občini 85 otrok (45 moških in 40 ženskih). V isti dobi umrlo je 73 oseb (37 moških in 36 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 26-7 mrličev na vsakih 1000 duš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 10 slučajev jetike, 9 sl. dāvice, 6 sl. vnetja sōpnih organov, 1 sl. ošpic, 1 sl. kapi, 1 sl. smrti po naključju itd.

Izseljevanje v Ameriko. Tekom oktobra meseca t. l. odpotovalo je preko Genove v južno Ameriko 20.606 izseljencev! Med temi bēdniki, ki si iščejo srede onkraj morja, je bilo veliko število galiških Malorusov.

Mriča — na dražbi! Iz Bruselja poročajo „Pester Lloyd“, da so te dni na tamošnjem kolodvoru pri javni dražbi takih predmetov, katerih prejemniki niso dignili, našli v jednom zaboju mrtvi trupli mlade ženske in kakih 12 let starega dečka. Sodišče je odredilo preiskavo o tej tajinstveni stvari.

„Rothschild“ — v tržaški bolnišnici. Minolo nedeljo beračil je nepoznan mož po hiši št. 24 v ulici Farneto. Ker se je berač vedel jako osorno, prijel ga je v isti hiši stanujoči policijski agent Gorinp. Toda berač se je uprl z vso silo in treba je bilo dveh stražarjev, da sta ga spravila na bližnje policijsko nadzorništvu v ulici Chiozza. Tudi tam se je berač vel nekako čudno, konečno je pa vendar povedal, da je on „Rothschild“ in da je v sorodu — z Bismarckom. „Visokega“ berača predstavili so zdravniku, kateri je spoznal, da se siromaku meša v glavi. Odposlal ga je zatorej v bolnišnico na opazovanje. Ta berač je menda 36 letni bivši mornar Oto Birek iz pruske Poljske.

Šole v Sibiriji. Tekom poslednjega desetletja pomnožilo se je število cerkvenih občinskih šol v Sibiriji neverjetno naglo. V tem, ko je bilo leta 1884. po vsej Sibiriji le 5 takih šol, bilo jih je leta 1894. že 654, učencev in učenk pa 12.978. — Osnovnih šol, (v katerih se uče otroci le pisati in čitati), bilo je leta 1890. v Sibiriji le 453 s 5417 otrok obojega spola. Leta 1891. naraslo je teh šol na 504 s 6027 obiskovalci, a leta 1894. bilo jih je že 800! Torej se je v poslednjih desetih letih pomnožilo število cerkvenih občinskih šol in osnovnih šol v „grozni, barbarski Sibiriji“ za 239 odstotkov! Vsega šteje Sibirija dandanes 2522 šol (med temi 330 meščanskih) 173.306 gojenci. — Sibirija ima okolo 6,3000.000 prebivalcev, torej pride jedna osnovna šola na 2486 duš, in to je v barbarski Sibiriji. — Na koliko slovenskih duš pa pride jedna osnovna šola v prosvetljenem Trstu, nadahnenim z avito colturo? *

Še jeden ponarejalec denarja. Kakor se spominjajo naši čitatelji, prijelo je tržaško redarstvo nedavno vatarja-čevljarja Semrajca iz Ljubljane, kateri je ponarejal novi drobci. Opravičena je bila sumnja, da je imel Semrajec sokrivceve; jednega izmed teh imajo že pod ključem, še jednega pa je prijel te dni polic. nadzornik Nučič. Ta Semrajčev sokrivec je 46letni kmet Josip Vrč iz Štanjela, stanujoč na Opčinah hšt. 80. Izročili so ga sodišču na razpolago.

Nesreča v mlinu Economo. Te dni vstopil je v službo kot težak pri mlinu Economo 18letni bivši mizar Alojzij Štofla iz Volčjegrada, stanujoči pri Ivanu Hvastja, ulica Molina a vento št. 29. — Med onimi oddelki mlina, v katere novincem ni dovoljen pristop, so tudi skladišča pšenice, ležeča v treh nadstropjih, koja so baš v sedanjih dobi napolnjena s pšenico. Omeniti je treba, da načelniki delavcev odredjajo, kadar je treba pšenice za meljo, da se določena kvantiteta iste spusti po posebnem zlebu v spodaj nahajajoče se prostore. Štofla je imel službo minolo nedeljo, 24 ur. Okolo 4. ure pop. se je nepravilno mladenič kljubu prepovedi vtihtopil v skladišče pšenice v II. nadstropju, in baš takrat so spuščali pšenico. Hkrati se je tok pšenice ustavil. Načelnik g. Hvastja je odredil, da je poiskati vzroka nepričakovani zapreki in po dolgem iskanju našli so Štofla zasutega pri zlebu! Toda mnogo truda je stalo in še četr ure časa je minolo, predno je pšenica odtekla toliko, da so mogli izveči nesrečnika, toda žalibog, bil je že mrtev, zadušen! Prihitevi zdravnik seveda ponarečenega ni mogel obuditi k življenju. Vzrok tej nesreči je bržkone v tem, da je Štofla zabredel v skladišče pšenice ali po radovednosti, ali pa po naključju. Jaki tok pšenice pograbil ga je liki vrtnec v globočino. Zasuklo ga je takó, da mu je stalo še nad jeden meter pšenice nad glavo.

Ponarejeni zavitki. Finančna oblast v Trstu dognala je tekom junija meseca t. l. da prodajajo v kavarni Aurora na Barriero ponarejene zavitke „Hercegovina“ in „Sultan“. Prijeli so postroščeka Silvija Gabriellija, službujočega v omenjeni kavarni. Le-ta se je izgovarjal, da je ponarejene zavitke kupil od nekega moža, kojega ne pozna. Sodišče je obsodilo Gabriellija izrednim milostnim potom le na 3 dnij zapor.

Policjsko. Predvčerajšnjem zaprl so 41-letnega Ivana Fajdigo iz Postojne, kateri je na sumu, da je tvrdki Enei, podvzetju z omnibusi, pred kakimi tremi meseci ukradel razne tvarine, vredne okolo 30 gld. — 28-letni kmet Jakob Zadkovič iz okraja Vološkega zaspal je po noči na včeraj na neki klopi na šetališču pri sv. Andreju. Ko se je prebudil, opazil je v žalostno svoje presenečenje, da mu je spreten tat odnesel klobuk, srebrno žepno uro, dežnik in 7 gld. v gotovem denarju. To je bilo drago spanje pod milim nebom! — Dninar Josip Ordlič iz Kostanjevice gostil se je predvčerajšnjem v neki gostilni v ulici del Toro, plačati pa ni imel s čim. To je mirno pove al gostilničarju, je ta pa je dal zapreti nedobrodošlega gosta. — 18letno Marijo Markovič iz Idrje so zaprl, ker se je udala nesramnemu življenju. — Stražarji so prijeli razven omenjenih, par postopačev in pa nekoliko pijancev, ki so menda proslavljali sv. Martina s pouličnim kričanjem. — Raznim komisarijatom došle so prijave o raznih „izginolih“ novčarkah, v katerih je bilo več ali manj drobitza.

Koledar. Danes (12.): Martin, papež, muč.; Lavin, škof, muč. — Jutri (13.): Stanislav Kostka, spoznovalec. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 6. uri 58 min., zatoni ob 4. uri 28 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 14 stop., ob 2 pop. 18-5 stop. C.

Loterijsko število. izžrebane 9. t. m.:
Trst 21, 78, 8, 62, 9.
Linc 52, 29, 24, 43, 87.
Budim 86, 40, 88, 25, 24.

Najnovejše vesti.

Dunaj 11. (Poslanska zbornica.) Poslanci Suess in tovarizi stavili so nujni predlog, vlada naj bi poizvedovala, v koliko so padanje kurza dne 9. novembra proizvodili lokalni vzroki, v koliko borzne pisarne, agenti in pretirana špekulacija, in kako bi bilo v bodoče možno odpomoči. O tem predlogu bodo razpravljali na koncu seje. Posl. Hauck in tovarizi so interpelovali, kako bi bilo mogoče zaprečiti nadaljnje ropanje na borzi in da-li hoče vlada poddržaviti ustanovo sensalov.

Carigrad 11. Boji v Mali Aziji se nadaljujejo. Po verodostojnih poročilih znaša število armenskih žrtev več tisočev duš.

Pariz 11. Vsi listi trde, da je govor ministerskega predsednika angleškega pomirljivo uplival.

London 11. Vsi listi izjavljajo svoje zadovoljstvo na govoru ministerskega predsednika glede na armensko vprašanje.

Trgovinske brsojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen — — — — —
Pšenica za spomlad 1896 7.05 do 7.07. Oves za jesen — — — — —
Kl. za spomlad 6-47 — 6-49 Kozura za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.63 — 4.65
Pšenica nova od 78 kil. f. 6-85 — 6-95 od 79 kil. f. 6-90 — 7. — — od 80 kil. f. 6-95 — 7-10 od 81 kil. f. 7-05 — 7-15, od 82 kil. for. 7-15 — 7-20, od — — — — —
Iščmen 5-50 — 5-75; praso 5-30 — 6-60 ržinova 6- — 6-20
Pšenica: Sredne ponudbe, popraševanje dobro. Prodaja 35000 met. st. 5 nvč. dražja. Rž 5 nvč. dražja. Vreme oblačno
Praga. Normalizirani sladkor za november f. 87.%, 13 40 december 13 45. brez carine.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev precej f. 81-60. Con casad 32- — 32-25 Četvorni 33- — 33-50. V glavah (sodih) 32-50 — 33.
Mavre. Kava Santos good average november 90.50 za mare 87.50.
Hamburg. Santos good average za december 74.25 za mare 71.25 maj 70 25 mirno.
Novi York. V novem Yorku pričela je cena pšenici zopet padati: V tem tednu padla je od 69 1/2 na 68 1/2, cts., kuzura pa od 87 1/2 na 86 1/2, cts. bushel

Dunajska borza 11. novembra 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.40	99.80
„ v srobru	98. —	99.70
Avstrijska renta v slatu	120.45	119.95
„ v kronah	99 15	99.65
Kreditne akcije	361. —	370.25
London 10 Let.	120.90	120 75
Napolski	9.60	9-58 1/2
20 mark	11.80	11.78
100 italj. li.	44.70	44 40

ZAHVALA.
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so skazali posednjo čast nepozabnemu našemu očetu, bratu, tastu itd. gospodu
Andreju Godinu,
bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala sosebno prečastitemu duhovniku in sv. g. pevcem.
Pri sv. Ivanu, dne 11. novembra.
Šaljuša rodbina

Št. 612
Semenj za živino in kramo
V Šentvidu na Vipavskem,
ki se je vršil dosejad dne 17. avgusta, preložen je na 20. novembra vsakega leta; ako pa pride ta dan nedelja ali praznik, pa na dan potem. Ze letos se ne bode nabirala nikaka semjarina, razun za napravo šotorov.
Županstvo Šentvid na Vipavskem, dne 9. novembra 1895.
Josip Pelicon, župan.

V krčmi
„Narodnega doma“
pri Sv. Ivanu
je razpisana služba voditelja. Pogoji so na ogled na licu mesta. Pismene ponudbe naj se pošljejo najkasnejše de 30. t. m. predsedniku J. M. Vatovcu.
Pri sv. Ivanu dne 12. nov. 1895.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 vhod piazza della Caserma.
(nasproti ulici vojarni),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška
kolesa (bicykle)
Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co. Ltd. Nottingham Angleško“ in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.
Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski.
Kolesa poljila so na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.
Sprejema se poprava vsakovrstnih novih in starih koles in divalnih strojev.
V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in pripravne za kolesa.
Zahtevajo naj se ceniki!

Udano podpisani usoja se javiti slav. p. n. občinstvu, da je odprl v nedeljo dne 20. m. m.
RESTAVRACIJO
„Al Lloyd“
v novozgrajeni palači mirovinskega zaklada avstrijskega Lloyda, na trgu delle Poste.
V tej restavraciji toči se izvrstno Plzensko in Dreherjevo pivo, kuhinja je izborna.
Obetaje neoporečno postrežbo p. n. gg. gostom, priporoča se
najudanejši
Alozij Krainz.